

UZASADNIENIE

postanowienia z 4.11.2022 r.

Powód A. M., działający jako reprezentant grupy, wniósł pozew o zakazanie niedozwolonych działań oraz usunięcie skutków niedozwolonych działań. Jako podstawę roszczeń, powód wskazał popełnienie czynów nieuczciwej konkurencji przez pozwaną (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.. Powód działający w imieniu grupy, oparł roszczenia na podstawie art. 12 ust. 2 oraz art. 15 ust. 1 pkt 5 Ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (j.t. Dz.U. z 2022 r. poz. 1233; dalej także: u.z.n.k.). Powód w treści pozwu wskazał, że zostały spełnione przesłanki dopuszczalności wytoczenia powództwa grupowego w myśl przepisów Ustawy z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym (j.t. Dz.U. z 2020 r. poz. 446; dalej także: u.d.r.p.g.) Strona wnosząca pozew wskazała, że jednym z warunków postępowania grupowego jest wymóg, aby roszczenia dochodzone przez grupę co najmniej 10 osób były jednego rodzaju. W ocenie powoda spełniono ten wymóg, gdyż podmiotów – osób fizycznych i osób prawnych występujących w niniejszej sprawie w grupie jest łącznie co najmniej 10. Do pozwu powód załączył podpisane oświadczenia o przystąpieniu do grupy występujących z roszczeniem w postępowaniu zbiorowym (k. 19-44).

W odpowiedzi na pozew, pozwana wniosła o odrzucenie pozwu, wskazując jako podstawę prawną art. 10 ust. 1 u.d.r.p.g. Zdaniem pozwanej, sprawa nie podlega rozpoznaniu w postępowaniu grupowym z uwagi to, iż strona powodowa nie wykazała, aby osoby wchodzące w skład grupy zakupiły we własnym imieniu lokale w inwestycji (...) w M., a więc, że przysługuje im tytuł prawny do wskazanych w oświadczeniu o przystąpieniu do grupy lokali mieszkalnych. Dalej pozwana twierdziła, że strona powodowa nie wykazała, aby wszyscy (a przynajmniej 10) członkowie grupy faktycznie prowadzili działalność gospodarczą. Tymczasem czynna legitymacja procesowa do dochodzenia roszczeń na podstawie art. 18 u.z.n.k. przysługuje wyłącznie przedsiębiorcom. W ocenie pozwanej, postępowanie grupowe dopuszczalne jest wyłącznie w razie kumulatywnego spełnienia przesłanek podmiotowych wskazanych w art. 1 ust. 1 u.d.r.p.g. – to jest jednorodność roszczeń oraz oparcie na tej samej lub takiej samej podstawie faktycznej, jak również uformowanie grupy złożonej z co najmniej 10 osób. Przesłanki te muszą być aktualne zarówno w chwili składania pozwu, jak i w momencie rozstrzygnięcia o roszczeniu. W razie niespełnienia tej przesłanki, zgodnie z treścią art. 10 ust. 1 i 1a u.d.r.p.g., pozew powinien zostać odrzucony. Pozwana wniosła również o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania.

Powód złożył replikę na odpowiedź na pozew (k. 431 i nast.). Wskazał, że zarzut braku legitymacji czynnej strony powodowej jest chybiony. Nadmienił, że uznanie danego podmiotu za przedsiębiorcę na gruncie art. 2 u.z.n.k., nie zależy od dopełnienia przez osobę fizyczną lub osobę prawną formalności wymaganych prawem. Dla uznania konkretnego podmiotu za przedsiębiorcę nie ma rozstrzygającego znaczenia uzyskanie wpisu na listę osób uprawnionych do wykonywania określonego zawodu, ani wpisu do rejestru przedsiębiorców lub ewidencji działalności gospodarczej. O uznaniu podmiotu za przedsiębiorcę, decyduje jedynie faktyczne podjęcie i wykonywanie działalności gospodarczej. Powód nadmienił, że członkowie grupy w niniejszym postępowaniu zajmują się odpłatnym wynajmem stanowiących ich własność lokali w ramach prowadzonych działalności gospodarczych. Powód zaznaczył, że w razie potrzeby okoliczności te mogą zostać potwierdzone zaoferowanymi dowodami z przesłuchania poszczególnych członków grupy. To, zdaniem powoda, jest wystarczające do przypisania im statusu przedsiębiorcy w rozumieniu przepisów o czynach nieuczciwej konkurencji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W ocenie Sądu, pozew podlegał odrzuceniu.

Zgodnie z treścią art. 1 ust. 1 u.d.r.p.g. Ustawa normuje sądowe postępowanie cywilne w sprawach, w których są dochodzone roszczenia jednego rodzaju, co najmniej 10 osób, oparte na tej samej lub takiej samej podstawie faktycznej

(postępowanie grupowe). Art. 1 ust. 2 u.d.r.p.g. ma zastosowanie w sprawach o roszczenia z tytułu m.in. czynów niedozwolonych. Wobec tego ustawodawca nie ustanowił przeszkód do dochodzenia roszczeń grupowych opartych na czynach nieuczciwej konkurencji z u.z.n.k. i dopuszczalne jest dochodzenie roszczeń wynikających z tej Ustawy w postępowaniu grupowym.

Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym ma charakter postępowania odrębnego. Pozew złożony w postępowaniu grupowym, podlega nie tylko badaniu pod względem spełnienia warunków formalnych wymienionych w k.p.c., ale również według spełnienia przesłanek wskazanych w art. 1 i nast. u.d.r.p.g. W doktrynie określa się, że ocena spełnienia przesłanek dopuszczalności roszczeń w postępowaniu grupowym stanowi fazę certyfikacji postępowania grupowego. Zgodnie z art. 10 ust. 1 u.d.r.p.g. wydanie postanowienia w przedmiocie dopuszczalności postępowania grupowego każdorazowo poprzedzone zostać musi wysłuchaniem stron. (tak w: A. Banaszewska [w:] M. Sieńko, A. Banaszewska, Kodeks postępowania cywilnego. Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu grupowym. Przepisy przejściowe. Komentarz do zmian. Tom I i II, Warszawa 2020, art. 10).

W sprawie pozwana złożyła odpowiedź na pozew, w której podniosła zarzut niespełnienia warunku prowadzenia działalności gospodarczej przez wszystkich członków grupy zgodnie z art. 1 ust. 1 u.d.r.p.g. w zw. z art. 18 ust. 1 pkt 5 u.z.n.k., gdyż nie wykazano, aby członkowie grupy prowadzili działalność gospodarczą, a w konsekwencji nie posiadają legitymacji czynnej do występowania z powództwem dotyczącym czynów nieuczciwej konkurencji. Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji i czyny nieuczciwej konkurencji w niej zawarte, dotyczą wszak przedsiębiorców. Powód w replice do odpowiedzi na pozew wskazał, że pojęcie przedsiębiorcy w rozumieniu Ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji nie odnosi się jedynie do podmiotów, które spełniły formalne warunki prowadzenia działalności gospodarczej, lecz również do takich podmiotów, które faktycznie podjęły i wykonują działalność gospodarczą. Takimi podmiotami – zdaniem powoda – są członkowie grupy, gdyż faktycznie wynajmują odpłatnie zakupione lokale mieszkalne (apartamenty).

Należy zgodzić się ze stwierdzeniem powoda, że definicja przedsiębiorcy w Ustawie o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji opiera się na faktycznym podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej. Ustawodawca nie zdecydował się na rozwiązanie, że przedsiębiorcami w rozumieniu tej Ustawy, są jedynie podmioty, które spełniły warunki formalne przewidziane w przepisach szczególnych odnoszących się do rejestracji działalności gospodarczej. Tak stanowi treść art. 2 u.z.n.k.: „Przedsiębiorcami, w rozumieniu ustawy, są osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, które prowadząc, chociażby ubocznie, działalność zarobkową lub zawodową uczestniczą w działalności gospodarczej”. Wskazać jednak należy, że pomimo zarzutu podniesionego przez pozwaną, powód nie wykazał, ani nawet nie uprawdopodobnił, że co najmniej 10 osób będących członkami grupy dochodzącymi roszczeń z u.z.n.k., podjęły i prowadzą działalność gospodarczą. Co więcej, nawet w stosunku do tych członków grupy, co do których można uznać, iż są przedsiębiorcami, nie wykazano, aby osoby składające oświadczenia w ich imieniu były umocowane do samodzielnej reprezentacji. Dotyczy to podmiotu, który reprezentuje prezes zarządu A. B. (jeśli prawidłowo zostało odczytane nazwisko tej osoby wskazane na „Oświadczeniu o przystąpieniu do grupy” – k. 19), która wprawdzie na „Oświadczeniu [...]” przy swoim nazwisku przystawiła pieczętkę „Prezes Zarządu”, jednak z treści samego oświadczenia wynika, iż do grupy przystępuje jako osoba fizyczna, gdyż jest właścicielem lokalu nr (...). Również co do osoby występującej w imieniu (...). spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie wykazano, że A. M. faktycznie sprawuje funkcję prezesa zarządu i jest uprawniony do samodzielnej reprezentacji (k. 32).

Nie sposób zgodzić się ze stwierdzeniem strony powodowej, że każdy podmiot, który we własnym imieniu prowadzi działalność zarobkową lub zawodową jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 2 u.z.n.k. Przepis ten nie kształtuje domniemania prawnego, że każda osoba prowadząca działalność zawodową lub zarobkową jest przedsiębiorcą i prowadzi działalność gospodarczą. Wskazać należy, że zgodnie z orzecznictwem oraz piśmiennictwem, pojęcie przedsiębiorcy w art. 2 u.z.n.k. zostało ukształtowane szeroko. Oznacza to, że za przedsiębiorcę może zostać uznany nawet taki podmiot, który nie działa w celu osiągnięcia zysku. W związku z szerokim zakresem definicji wskazanej w art. 2 u.z.n.k., brak jest podstaw do odwołania się do definicji przedsiębiorcy zawartej w innych ustawach (m.in. art. 4 Ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców [j.t. Dz. U. z 2021 r. poz. 162 z późn. zm.] oraz art. 4 Ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów [j.t. Dz. U. z 2021 r. poz. 275], art. 2 ust. 1

Ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym [j.t. Dz. U. z 2017 r. poz. 2070]). Wszystkie te definicje są węższe zakresowo w stosunku do definicji z art. 2 u.z.n.k. Dla określenia, czy dany podmiot jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 2 u.z.n.k., decydujące znaczenie ma ocena stanu faktycznego, gdyż to faktyczne podjęcie i prowadzenie działalności gospodarczej będzie rodziło skutki w postaci uznania danego podmiotu za przedsiębiorcę. Nie każda działalność zarobkowa lub zawodowa będzie stanowić działalnością gospodarczą w rozumieniu art. 2 u.z.n.k. Powód wskazał w replice na odpowiedź na pozew, że uczestnicy grupy nabyli lokale mieszkalne i dokonują ich odpłatnego wynajmu. W związku z tym, zdaniem powoda, należy ich uznać za osoby prowadzące działalność gospodarczą w rozumieniu u.z.n.k. Sąd uznał te twierdzenia powoda za niewystarczające. Powód jako reprezentant grupy nie przedstawił na poparcie swojego twierdzenia stosownych dowodów.

W ocenie Sądu na podstawie dowodów przedstawionych przez stronę powodową oraz argumentacji zawartej w pozwie i replice na odpowiedź na pozew nie można ustalić, że uczestnicy grupy są legitymowani czynnie do występowania w niniejszym postępowaniu w ramach postępowania grupowego. Przede wszystkim strona powodowa nie wykazała, że co najmniej 10 członków grupy jest właścicielami lokali w przedmiotowej nieruchomości i – co ważniejsze w kontekście zarzutów stawianych przez stronę pozwaną – że są przedsiębiorcami w rozumieniu art. 2 u.z.n.k. Do pozwu zostały złożone kopie umów zawartych przez osobę nie będącą członkiem grupy w niniejszym postępowaniu, tj. J. N., z (...) sp. z o.o. z siedzibą w M. (k. 55 – 85), z których wynika, że J. N., prowadząc działalność gospodarczą, nabyła od tej spółki lokal mieszkalny oznaczony numerem (...) w budynku wraz ze związanym z nim udziałem w nieruchomości wspólnej w nieruchomości położonej w M., dla której Sąd Rejonowy w Koszalinie prowadzi księgę wieczystą KW nr (...). Nie przedstawiono natomiast analogicznych umów zawartych przez członków grupy, ani też w żaden inny sposób nie wykazano, że po pierwsze, członkowie grupy nabyli lokale we własnym imieniu, a po drugie, że są przedsiębiorcami. Kuriozalne w tym kontekście jest stwierdzenie zawarte w replice na odpowiedź na pozew, jakoby w razie wątpliwości zeznania poszczególnych członków grupy miały stanowić dowody na te okoliczności. Przede wszystkim, w toku wstępnego badania dopuszczalności rozpoznania sprawy w trybie Ustawy z dnia 17 grudnia 2009 r. o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym nie przeprowadza się dowodu z zeznań stron. Sąd winien decyzję o dopuszczalności postępowania w tym trybie podjąć po zapoznaniu się ze stanowiskami stron (art. 10 ust. 1 u.d.r.p.g.), wobec czego, to ze stanowisk stron (w tym przede wszystkim z pozwu i załączników do niego) powinno wynikać, że procedowanie w tym trybie jest w ogóle dopuszczalne. Poza tym, wniosek dowodowy o przeprowadzenie dowodu z zeznań wszystkich członków grupy zawarty w pozwie (k. 5) dotyczył zupełnie innych okoliczności.

Wobec tego w obliczu kwestionowania przez pozwaną legitymacji czynnej wszystkich uczestników grupy dochodzących roszczeń z Ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, na powodzie spoczął ciężar udowodnienia, że członkowie grupy są przedsiębiorcami. Powód nie sprostował ciężarowi dowodu i ograniczył się w replice do odpowiedzi na pozew do stwierdzenia, że członkowie grupy odpłatnie wynajmują nabyte lokale mieszkalne. Powód nie wykazał, że członkowie grupy w liczbie co najmniej dziesięciu, prowadzą działalność w postaci odpłatnego wynajmu lokali mieszkalnych, a także, że ta działalność stanowi faktycznie działalność gospodarczą. Okoliczności tej nie można domniemywać, gdyż przepis art. 2 u.z.n.k. nie przewidują domniemania, że dany podmiot jest przedsiębiorcą. Ma to szczególne znaczenie w obliczu zakwestionowania tej okoliczności przez pozwaną. Okoliczność ta ma charakter decydujący w kwestii określenia dopuszczalności rozpatrzenia sprawy w warunkach postępowania grupowego. Skoro bowiem strona powodowa nie wykazała, a nawet nie uprawdopodobniła tego, że wszyscy (a przynajmniej 10) członkowie grupy są przedsiębiorcami, to nie można było uznać, że roszczenia wszystkich członków grupy są jednego rodzaju, oparte na tej samej lub takiej samej podstawie faktycznej. Podmioty nie będące przedsiębiorcami nie mogą bowiem dochodzić roszczeń opartych na przepisach Ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (por. art. 18 ust. 1 u.z.n.k.).

W rezultacie, powyższe powoduje negatywny wynik fazy certyfikacji postępowania grupowego. Wskazać należy, że roszczenia dochodzone w postępowaniu, opierają się na czynach nieuczciwej konkurencji oraz przepisach art. 12 ust. 2 oraz art. 15 ust. 1 pkt 5 u.z.n.k. Ustawodawca wskazał w art. 1 u.z.n.k., że: „Ustawa reguluje zapobieganie i zwalczanie nieuczciwej konkurencji w działalności gospodarczej (...)”. Ustawodawca w Ustawie o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji udziela ochrony prawnej interesowi przedsiębiorcy oraz konkurencji nienaruszającej przepisów prawa

oraz dobrych obyczajów. Ochrona interesów konsumenta ma w u.z.n.k. charakter drugoplanowy i pośredni. Zgodnie z orzecznictwem, złożone i wielopłaszczyznowe zagadnienie konkurencji można określić jako rywalizację co najmniej dwóch podmiotów w dążeniu do osiągnięcia tego samego celu, lecz z jednoczesnym działaniem zmierzającym do uzyskania przewagi (por. wyrok Sądu Najwyższego z 20 maja 1991 r., sygn. akt II CR 445/90). Zgodnie z piśmiennictwem, konkurencja, oprócz gospodarki, występuje w wielu innych dziedzinach życia, jednakże u.z.n.k. nie ma do nich zastosowania. Odnosi się ona tylko do konkurencji w działalności gospodarczej. (tak w: Szwaja/Kubiak-Cyrul, [w:] prof. dr hab. Janusz Szwaja (red.) Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Komentarz 2019, Legalis, komentarz do art. 1 u.z.n.k., Nb 15). W obliczu niewykazania, że w postępowaniu co najmniej dziesięciu uczestników grupy są przedsiębiorcami w rozumieniu art. 2 u.z.n.k., pozew podlegał odrzuceniu.

Mając na uwadze powyższe, w punkcie 1. postanowienia Sąd odrzucił pozew na podstawie art. 10 ust. 1 u.d.r.p.g. w zw. z art. 1 ust. 1 u.d.r.p.g. stosowanym a contrario, z uwagi na niespełnienie przesłanki liczebności grupy. Przesłanki z art. 1 ust. 1 u.d.r.p.g. winny zostać spełnione kumulatywnie, to jest wszystkie razem, a żadna z nich nie może zostać pominięta. W przeciwnym wypadku, postępowanie grupowe jest niedopuszczalne.

Sąd nadto na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., tj. na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy, zasądził w punkcie 2. postanowienia koszty postępowania. Strona pozwana wniosła o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania we wniosku zawartym w odpowiedzi na pozew. Pozwana była reprezentowana w sprawie przez profesjonalnego pełnomocnika - adwokata, wobec czego Sąd zasądził od powoda na jej rzecz koszty zastępstwa procesowego oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Zasądzeniu podlegały koszty zastępstwa procesowego w kwocie 720 złotych. Wyjaśnienia wymaga, że niniejsza sprawa dotyczyła czynów nieuczciwej konkurencji. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego pełnomocnika za sprawę w tym przedmiocie nie została określona przez prawodawcę, wobec czego Sąd był zobligowany do zastosowania § 20 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800 z późn. zm.). Zgodnie jego treścią wysokość stawek minimalnych w sprawach nieokreślonych w Rozporządzeniu ustala się, przyjmując za podstawę stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju. W związku z tym, że sprawa dotyczy roszczeń wywodzonych z Ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, Sąd przyjął stawkę dla sprawy o najbardziej zbliżonym rodzaju, to jest wskazaną w § 14 ust. 2 pkt 1) Rozporządzenia, tj. w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Warszawie - sądem ochrony konkurencji i konsumentów w sprawach z zakresu ochrony konkurencji w wysokości 720 złotych. Zasądzeniu podlegała również kwota opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych. Łącznie, zasądzeniu od powoda na rzecz pozwanej podlegała kwota 737 złotych tytułem kosztów postępowania.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

(...)